

İZMİR DEMİR ÇELİK TUT

Kapanış	Sektör	Sermaye	Piyasa Değeri	Hedef Piyasa Değeri	HAO	F/K	PD/DD
5,15	Demir Çelik	62,250,000	320 mn YTL	360 mn YTL	21,95	42,09	1,67

Ortaklık Yapısı

Ana Ortaklıklar	%
Şahin-Koç Çelik Sanayi A.Ş.	71,57
Yabancı Ortaklar (Al Rajhi Ailesi ve Diğerleri)	5,15
Deba Holding A.Ş.	1,33

Özet Bilanço ve Gelir Tablosu

	2006/03	2005/03	Değ.(%)
Dönen Varlıklar	116.934.922	94.399.761	23,87
Duran Varlıklar	170.981.504	181.829.661	-5,97
Toplam Aktifler.	287.916.426	276.229.422	4,23
Kısa Vadeli Borç.	72.728.546	66.673.365	9,08
Uzun Vadeli Borç.	19.765.954	18.316.697	7,91
Net Satış	172.858.855	102.020.260	69,44
Net EFK/Z	5.469.959	-9.793.547	N.A
Diğer Faal.gel	1.424.065	25.158.127	N.A
Faal. K/Z	3.269.035	9.411.827	-65,27
Net Kar	4.157.847	9.133.720	-54,48

Finansal Oranlar

Firma		
Değ./FAVÖK*	14,27	
Alacak Devir Hızı	6,02	13,85
Stok Devir Hızı	2,41	1,41
Fiyat/Nakit Akımı	15,17	3,19
T.Fin B/ T.Borç	32,08	41,1
Brüt Kar Marjı	4,54	-6,22
FVAÖK Marjı	4,79	-6,35
Net Kar Marjı	2,41	8,95

*CARİ DEĞERDİR

İzmir Demir Çelik sahip olduğu kapasite ve elde ettiği ciro açısından sektöründe önde gelen kuruluşlardandır. İzmir Demir Çelik'in Modern haddane tesisleri 1983 de ,en son teknolojik yeniliklerle donatılmış çelikhane ise 1987 yılında işletmeye alınmıştır.

Deniz kıyısına yakın olması şirketin hammadde ithalatını ve ürün ihracatını kolay ve de verimli kılmaktadır. Fabrikaya 2 km mesafedeki liman tesisleri ,gemi ve kamyon filosu ile güçlendirilmiştir.

İzmir Demir Çelik ürettiği çelik kütükleri çeşitli işlemlerden geçirek kendi bünyesinde farklı ürünlere dönüştürmektedir. Şirket ürettiği kütüklerin tamamına yakını ,hammadde mamulü üretiminde kullanmakla birlikte geri kalan kütükleri ise satmaktadır.

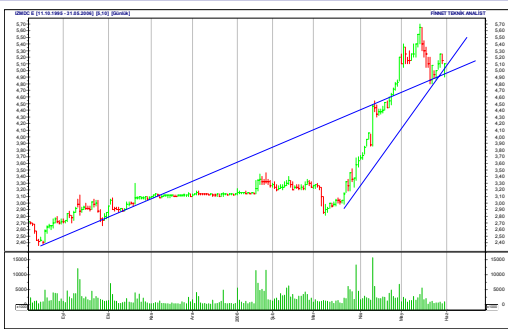
Şahin-Koç Çelik Sanayi A.Ş.' İş Bankası'nın İzmir Demir Çelik deki %54,68 oranındaki hissesini 79 milyon 50 bin dolar peşin bedelle almıştır.Satış sırasında şirketin piyasa değeri 144 milyon 568 bin dolar olarak belirlenmiş ve hisse fiyatı da 3.1 YTL olmuştur.

İhracat ağırlıklı çalışan şirket ihracattan elde ettiği gelirleri ,forward kurları ile değerlendirme yoluna gitmektedir.

2004 yılının ilk üç ayından itibaren hurda fiyatlarının yanı sıra mamul fiyatlarının da artması şirketi olumlu yönde etkilemektedir.

İzmir Demir Çelik 1Ç06'da 4,1 milyon YTL net kar açıklamıştır. Net dönem karı 1Ç05'e göre %54'lük gerileme gösterse de satış gelirleri %69'luk artış göstermiş ve 172 milyon YTL'ye çıkmıştır.

İzmir Demir Çelik'in 5,15 fiyat ile piyasa değeri 320,587,500 YTL'dir. DCF ile yaptığımız değerlendirmede piyasa değerini 360,454,201 YTL olarak hesaplamaktayız.

İZMİR DEMİR ÇELİK

TÜRK DEMİR ÇELİK SEKTÖRÜ

Çelik üretimi ilk defa 1928 yılında, savunma sanayiinin çelik ihtiyacını karşılamak amacıyla Kırıkkale’de başlamıştır

Türk ekonomisinin gelişmesinde ve endüstrileşmesinde önemli bir rol üstlenen demir-çelik sanayisinin modern anlamda temelleri, 1930’lu yıllarda atıldı. Modern anlamda üretime Kırıkkale’de başlandı. 1937’de Sümerbank’a bağlı Karabük Demir Çelik Fabrikaları (KARDEMİR) kuruldu ve Türkiye’nin ilk entegre demir- çelik işletmesi olarak hizmete başladı. Hatırlanacağı üzere KARDEMİR 1995 yılında 1 TL karşılığında özelleştirilerek çalışanlara devredilmiştir. O tarihten sonra ciddi modernizasyon yatırımları yapılmış, tesisler yenilenmiştir. Ancak yönetim zaafları ve çoğunluk hissesine sahip olma mücadeleleri sonucu birkaç yıl önce kapanma noktasına gelen tesislerin, bugün kendi ayakları üzerinde durmaya başladığı ifade edilebilir.

Türkiye’nin yassı çelik ürünleri talebini karşılamak için, ikinci entegre tesisi olan Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları (ERDEMİR) ise 1965 yılında üretime başlamıştır. Bu amaçla özel bir yasa çıkarılmış, ABD’den Koppers firmasının da ortaklığı ile kurulmuştur.

1960’lı yıllarda gözlenen hızlı kalkınmanın sonucunda, çelik talebine cevap vermek üzere, 1977’de devlet eliyle Türkiye Demir Çelik İşletmeleri Müdürlüğü’ne bağlı üçüncü entegre demir çelik tesisi olan İskenderun Demir Çelik İşletmeleri (İSDEMİR) de işletmeye alındı. O dönemde gelişmiş ülkelerin Türkiye’de yeni bir entegre çelik tesisi kurulmasını istememeleri nedeni ile zamanın iktidarının o zamanlar var olan SSCB ile anlaşması sonucu Rus teknolojisi ile kurulmuştur.

Özel sektör ise, 1950’li yılların sonlarında çelik endüstrisine yatırım yapmaya başladı. Böylece, özel mülkiyetli, ilk elektrikli ark ocaklı tesis olan Metaş, 20 bin ton kapasite ile 1960’ta İzmir’de üretime geçti. Metaş’ı 1969 yılında Çolakoğlu, Ve-Ca Demir, 1970 yılında ise İstanbul Metalurji ve diğerleri izledi. Özellikle 1980’li yılların ikinci yarısında, başlangıçta haddehane olarak üretim yapan kuruluşların, ark ocaklı tesislerin kuruluşunu tamamlayıp üretime geçmeleri ile birlikte, özel kesim Türkiye’nin demir çelik üretimine ağırlığını koydu.

1960’li yıllardan itibaren özel sektöre ait elektrik ark ocaklı tesislerin de faaliyete geçmeye başlaması ve 1970’li yıllarda özel sektöre ait 5 ark ocaklı kuruluşun işletmeye açılması ile özel sektörün çelik sektörü içindeki payı artmaya başlamıştır. Özel sektöre ait ilk çelik tesisi İzmir’de kurulan ve şu anda kapanmış olan Metaş’dır. Belki hatırlanacaktır, bu tesis ait olduğu grubun borçları nedeni ile çoğunluk hissesi kamunun eline geçmiş, bilahare Özelleştirme İdaresi tarafından Uzan Grubu’na satılmıştır. Uzan grubu bu tesisi çalıştırmaya teşebbüs dahi etmemiştir.

İZMİR DEMİR ÇELİK

1980’li yıllarda yaşanan ekonomideki liberalleşme hareketleri, demir çelik endüstrisinin gelişimi açısından da, bir dönüm noktası olmuştur. Türk Demir Çelik Sektörü 1980’li yıllarda, yeni elektrik ark ocaklı tesislerin kurulmasına ve ekonomik yapıdaki gelişmelere paralel olarak, büyük bir gelişme göstermiştir.

Türkiye’de üretimi yapılan ana ürün grupları ‘uzun ürün’, ‘yassı ürün’ ve ‘vasıflı çelik’ olup, girdi alınan temel sektörler ise madencilik, enerji ve hurdadır.

Türk demir-çelik sektörünün, planlı dönemde ekonomik büyümenin beklenen seviyede gerçekleşmemesinden kaynaklanan, yapısal sorunları mevcuttur. Bunların başında, yassı ve uzun ürün dengesizliği gelmektedir. Dünyada tüm çelik üreticisi ülkeler ile AB ülkelerinde toplam üretimin yüzde 60’ı yassı ürünlere, yüzde 40’ı ise uzun ürünlere yönelik iken, bu oran Türkiye’de yüzde 80 uzun ürün, yüzde 20 yassı ürün şeklindedir.

Üretimdeki bu dengesiz yapılanmadan dolayı, Türkiye iç pazar talebine ek olarak, yaklaşık 5 milyon ton civarında uzun ürünü ihraç etmek, 4 milyon ton civarında yassı ürünü ise ithal etmek mecburiyetinde kalmaktadır. Demir çelik sektöründeki uzun ve yassı ürün dengesizliğini ve yassı mamul arzındaki eksikliği giderebilmek amacı ile İsdemir 31 Ocak 2002 de Erdemir’e devredilmiştir.

Yassı çelik üretimindeki açık nedeni ile ülkemiz yassı çelik üreticileri için cazip bir pazardır. AB ortalamasında kişi başına çelik tüketiminin 400 kg ve bunun içindeki yassı çelik payının % 60-70 dolayında olduğu, buna karşılık ülkemizde bu değerlerin sırası ile 270 kg ve % 40-50 olduğu göz önüne alınırsa pazarın cazibesini uzun yıllar koruyacağı görülür.

Bu durum doğal olarak dünyadaki büyük çelik üreticilerinin ülkemiz yassı çelik pazarında kurulu kapasiteleri de ele geçirerek pazarda söz sahibi olma isteklerini doğurmaktadır.

Ülke endüstrisinin temel girdilerini tedarik eden demir-çelik sanayii dünya piyasalarında hurda demir talebinde dengelerin değişmesiyle menfi bir beklenti içerisine girmiştir. Sektörden gelen tepkilere göre 2008 olimpiyatlarına hazırlık açısından altyapı yatırımlarını hızlandıran Çin, tüm dünyada çelik ve hammadde fiyatlarının yükselmesine neden olmaktadır. Fiyatlardaki bu yükseliş, hammaddesinin büyük bir bölümünü ithalatta karşılayan demir-çelik sanayicilerini darboğaza sokmuştur.

Global Çelik Fiyatlarını Çin'in tavrı belirliyor

2005 yılında, 350 milyon ton civarındaki ham çelik üretimi ile tek başına dünya ham çelik üretiminin yüzde 31'ini gerçekleştiren ve bir önceki yıla kıyasla, üretimini 78 milyon ton civarında arttıran Çin'in yüksek oranlı üretim artışları, bir taraftan global girdi fiyatlarını arttırdırken, diğer taraftan da, ihtiyacın üzerinde çelik üretimi yapılması sonucunda, piyasalarda arz fazlalığı ulaşmasına ve çelik fiyatlarının düşmesine sebebiyet vermiştir. **2005 yılında, yurt dışından ithal edilen kütüklerle birlikte, Türkiye'nin nihai uzun ürün üretimi 15.5 milyon ton, buna karşılık tüketimi ise 9 milyon ton civarında gerçekleşmiştir**

Dünya fiyatlarının oluşmasında, arz-talep dengesi yanında, girdi ve navlun fiyatları da etkili olmaktadır. Son 3 ay içerisinde, hurda fiyatları yüzde 20'nin üzerinde artış göstermiştir. Girdi fiyatlarındaki artışa bağlı olarak, inşaat demirinde olduğu gibi, tüm çelik ürünlerinin fiyatlarında da artışlar yaşanmıştır.

Çin'deki olağanüstü talep artışı sebebiyle 2004 yılında, belki de son 20 yılın en iyi piyasa şartlarını yaşayan sektör , buna karşılık 2005 yılında, bu defa Çin'in çelik piyasalarına net ihracatçı olarak girmesinin de tesiri ile, özellikle yılın ilk yarısında ciddi sıkıntılar ile karşı karşıya kalmış ve **ihracatta ortaya çıkan %10 civarındaki düşüşü, iç piyasadaki nisbi canlanma ile dengelemeye çalışmıştır.**

2004 yılında, Çin'in aşırı talebi ve üretimi sebebiyle, hurda ve nihai mamül fiyatları, son yılların zirvesine yükselmiştir. Ancak 2005 yılında, Çin'in talebindeki yavaşlama sonrasında, net ihracatçı konumunu güçlendirmesi üzerine, nihai mamul fiyatları hızla gerilemiş ve 2004 yılına kıyasla, sektörün kârlılığı önemli ölçüde düşmüştür

Dünya ham çelik üretiminin % 31 oranındaki bölümünü tek başına gerçekleştiren dünyanın en büyük çelik üreticisi ve tüketicisi konumundaki Çin'in, çelik üretimi ve tüketimindeki değişimler, global çelik endüstrisini derinden etkilemeye devam etmektedir.

Dünya ham çelik üretimi, 2003 yılındaki 969 milyon ton seviyesinden, % 17 oranında artışla, 2005 yılında 1 milyar 129 milyon ton seviyesine ulaşmıştır. Dünya ham çelik üretimindeki artışta, Çin'in belirleyici bir rolü bulunmaktadır. Aynı dönemde, Çin'in üretimi % 58 oranında artışla, 2005 yılı sonu itibariyle, 221 milyon tondan, 349 milyon tona yükselmiştir.

Dünya çelik üretiminin % 17, Çin hariç Dünya çelik üretiminin % 4,2 oranında arttığı **son 2 yıllık dönemde, Türkiye'nin üretimi % 14,6 oranında artış göstermiştir. Başka bir ifade ile, Çin hariç dünya çelik üretimindeki artışa kıyasla, 3,5 misli daha büyük bir performans göstermiştir.**

İZMİR DEMİR ÇELİK

Türkiye ; Kişi başına ham çelik üretiminde 300 kg, tüketiminde ise 270 kg seviyesine ulaşmış bulunmaktadır. Bu rakamlar belki henüz gelişmiş ülkeler seviyesini ifade etmemekle birlikte gelişmekte olan ülkeler ile, kıyas kabul etmeyecek derecede iyi bir durumda olduğunu göstermektedir. 2003 yılında Dünya çelik üretiminde 13. sırada olan **Türkiye'nin 2 yıl içerisinde, 2 basamak birden atlayarak, 11. sıraya yükselmiştir**

2005 yılında Türkiye ham çelik üretimi %2.4 artışla 21 milyon tona ulaşmıştır. 2000-2004 döneminde, miktar bazında %73 artışla 6.97 milyon tondan 12.05 milyon tona yükselen Türkiye demir çelik ürünleri ihracatı, 2005 yılında ilk kez ve %13 oranında düşüş göstermiştir. İhracattaki düşüş, Çin'in net ihracatçı olarak uzun ürün ihracatını Türkiye'nin geleneksel pazarlarına yönlendirmesinden kaynaklanmıştır. Türkiye'nin ABD, AB ve Uzak Doğu'ya yönelik çelik ihracatı 2005 yılında, 2004 yılına kıyasla, miktar bakımından, sırasıyla %50, %30 ve %50 düşüş göstermiştir.

Kuzey Afrika, Orta Doğu ve Körfez ülkelerine yönelik ihracat ise artmıştır.Yıl boyunca dünya piyasalarında yaşanan bu hızlı değişimler, dış rakiplere açık bir pazar niteliğinde olan yurt içi pazara da yansımıştır.

Fiyat değişimlerine bakıldığında, ülkemizin yassı çelik ithalatında en büyük paya sahip olan ve rekabetçi fiyatlarıyla bilinen BDT ülkelerinin ihrac fiyatları, 2004 yılının son çeyreğinde ulaştığı maksimum seviyelerden, 2005 yılı sonunda, sıcak haddelenmiş mamullerde FOB 550-620 USD/ton'dan 360-390 USD/ton'a, soğuk haddelenmiş mamullerde ise FOB 590-690 USD/ton'dan 460-480 USD/ton'a düşmüştür. Sıcak mamullerde %36, soğuk mamullerde %27 düşüşe karşılık gelen bu gelişmeler özellikle yılın ikinci yarısından itibaren fiyatlar üzerinde baskı oluşturmuştur.

Türkiye toplam yassı çelik tüketimi, 2005 yılında bir önceki yıla göre %9.1'lik bir artış kaydederek 8.9 milyon tona ulaşmıştır. Tüketimdeki en yüksek artış oranı %64.2 ile levha mamul grubunda görülürken, sıcak haddelenmiş, galvanizli ve teneke/krom kaplı mamullerdeki tüketim artış oranları sırasıyla %16.3, %5.1 ve %6.7 olmuştur. Büyük oranda 2004 yılında aşırı şişirilen stokların etkisiyle soğuk haddelenmiş mamul grubundaki "görünür tüketim" ise %10.6 azalmıştır.

Dünya demir-çelik üretimindeki artış hızının yavaşlamasında yüzde 20'nin üzerindeki üretim artış hızını sürdüren Çin'in tüketimde kısıntıya gitmesinin etkili olduğu bilinmektedir Yassı ürünlerde de kendi kendine yeterli hale gelebilmek için sürekli yeni kapasiteler kurarak üretimini artıran Çin'in, yassı ürünlerde en geç 2006 yılında, paslanmaz çelikte ise 2007 yılında net ihracatçı konumuna geçeceği tahmin edilmekte ve bu gelişme neticesinde dünya demir- çelik sektörünü çok daha zor yıllar beklemektedir.

İZMİR DEMİR ÇELİK

ÇELİK ÜRETİMİ ve TEMEL ÜRÜNLERİ

Dünyada halen genel olarak çelik üretimi

- Entegre tesislerde (Kok fabrikası – yüksek fırın – çelikhane (bazik oksijen fırını) – haddehane) demir cevheri ve kok kömürü ile veya
- Elektrik ark ocaklarında hurdanın (veya sünger demir / sıcak briketlenmiş demir gibi hurda muadili malzemenin) eritilmesi ile gerçekleştirilmektedir.
- Bunların dışında OH (open hearth) yöntemi gibi çok eski teknolojilerle üretim eski SSCB ülkelerinin bazılarında devam etmekte olup, bu tesisler hızlı bir şekilde ortadan kalkmaktadır.

Entegre tesislerde üretim için temel hammadde demir cevheri ve kok kömürüdür. Demir cevherini eğitebilmek için gereken enerji kok kömürü ile sağlanmaktadır. Kok kömürü de koklaşabilir taş kömürlerinin kok fabrikalarında işleme tabi tutularak içindeki gaz ve diğer uçucu maddelerinin alınması ile elde edilir. Genelde entegre tesislerde kok fabrikaları bulunmakla birlikte, son yıllarda çevre ile ilgili kısıtlamalar paralelinde kok pazarı da gelişmiştir. Tahmin edilebileceği gibi bu pazarda en büyük tedarikçi Çin'dir.

Çelik ürünlerini ise genelde

- **Uzun çelik ürünleri** (yuvarlak inşaat demirleri, hafif, orta ve ağır profiller vb.),
- **Yassı çelik ürünleri** (sıcak haddelenmiş yassı çelik, levha, soğuk haddelenmiş yassı çelik, kalay kaplı yassı çelik (teneke), galvanizli yassı çelik vb),
- **Vasıflı çelik ürünleri** (makine takım çelikleri, paslanmaz çelik vb)

olarak üç ana başlık altında toplamak mümkündür. Kişi başına çelik tüketimi hala ülkelerin kalkınmışlık göstergelerinden birisi olarak dikkate alınmaktadır.

- Gelişmiş ülkelerde çelik tüketimi 400-600 kg/kişi/yıl civarında olup, ülkemizde bu rakam 270 kg/kişi/yıl dolayındadır.
- Gelişmiş ülkelerdeki tüketimin % 60 – 70'i, ülkemizde ise % 40 -50'si yassı çelik ürünlerine aittir.

Ülkelerin gelişmesi paralelinde uzun çelik ürünleri tüketimi azalmakta, yassı ve vasıflı çelik ürünleri tüketimi artmaktadır. Günümüzde ağır profiller haricinde uzun çelik ürünleri ile vasıflı çelik ürünleri genellikle elektrik ark ocaklı tesislerde, yassı çelik ürünleri ise entegre tesislerde üretilmektedir.

İZMİR DEMİR ÇELİK

Yassı çelik ürünlerinde çeliğin içindeki istenmeyen maddelerin kontrol altında tutulabilmesi, yani çeliğin kalitesi ve işlenebilme özellikleri (eğilme, bükülme, uzama, esneme, boya tutma vb.) büyük önem taşımaktadır. Entegre tesislerde çeliğin istenen özelliklerde üretimini gerçekleştirmek daha kolaydır. Elektrik ark ocaklı tesislerde sadece hurda kullanarak yapılan üretimde istenen özellikleri elde edebilmek çok zordur. Çünkü istenen özelliklere uygun hurda bulabilmek çok zordur ve maliyeti de yüksektir. Entegre tesislerin kurulum maliyetleri yüksek olup, ekonomik olabilmeleri açısından belli bir kapasiteye sahip olmaları gerekmektedir. Yassı çeliği üretecek sıcak ve soğuk haddehanelerin teknolojileri, dolayısı ile de maliyetleri uzun çelik üretecek haddehanelere göre çok farklıdır. Entegre tesislerde üretim sürecinin esnekliği azdır.

Bu nedenle çelik endüstrisi özellikle de yassı çelik endüstrisi sermaye yoğun endüstrilerin içinde yer almaktadır. Günümüzde yeni bir entegre tesis olarak bir ton yassı çelik üretim kapasitesi yaratmak için gereken maliyet 1000–2000 \$ arasında olabilmektedir. Bu maliyet yurt içi katkı oranı, işgücü maliyeti, proje yönetiminin niteliği ve projenin gerçekleştirilme hızı gibi etkenlere göre değişkenlik göstermektedir.

Elektrik ark ocaklı tesislerde ilk yatırım maliyetleri ise oldukça düşüktür. Tesislerin kurulumu kolaydır. Özellikle 80’li yıllardaki teşviklerin de yardımı ile ülkemizde önemli bir uzun çelik üretim kapasitesi oluşmuştur. Ancak ülkemizde yurt içi hurda elde etme miktarları çok yetersiz olduğundan, elektrik ark ocaklı çelik kuruluşlarımız dünya hurda piyasasının en önemli müşterilerinin başında gelmektedir.

Geleneksel olarak kar marjı düşük olan çeliğin önemli özelliklerinden birisi de dönemsellik özelliğidir. Buna göre arz/talep ve dolayısı ile fiyatlar dönemsel olarak değişmekte, fiyatların düşüştüğü dönemlerde üretim kısıtlamasına gidilerek dengeleme sağlanması başarılammakta, fiyatların yüksek olduğu dönemlerde yaşanan yeni kapasite yatırımları da engellenememektedir.

Süreleri değişmekle birlikte uzun süredir sektör bu döngü ile yaşamaktadır. Sektörde tekelleşme oranının çok düşük olması (son yıllarda Arcelor, Ispat – LNM (yeni adı ile Mittal), Corus gibi konsolidasyonlara rağmen 10 büyük üreticinin toplam payı % 27’dir. Son yaşanan Mittal konsolidasyonu ile birlikte bu oran % 30 olmaktadır. Üreticilerin birleşme ve işbirliği çabalarını giderek artırmasına neden olmaktadır. Nitekim, Arcelor Başkanı Guy Dolle, “Dünyanın en büyük 5 veya 10 üreticisinin, global çelik üretiminin en az % 50’sini gerçekleştirir duruma geldiğinde, çelik fiyatlarındaki ani dalgalanmaların etkisinin azaltılabileceğini” söylemektedir.

İZMİR DEMİR ÇELİK

Mevcut durum itibariyle, en büyük 10 çelik üreticisinin pazar payı, toplam demir çelik piyasası içerisinde % 27 seviyesinde iken, bu oranın demir cevherinde % 97, kok kömüründe % 71 ve alüminyum endüstrisinde ise % 49 seviyesinde olduğunu belirten Dolle, 2015 yılında beklenen 1.4 milyar tonluk çelik talebinin karşılanabilmesi için, yıllık kapasiteleri 70-140 milyon ton seviyesinde bulunan üreticilere ihtiyaç duyulduğunu ifade etmektedir.

Yani çelik sektöründe tedarikçilere (cevher ve kömür), büyük müşterilere (özellikle otomotiv) ve rakip ürünlere (alüminyum, plastik vb) karşı belirleyici konumda olup, pazarlık ve rekabet gücünü artırabilmek için konsolidasyon devam edecektir.

Çelik piyasalarının 2005 seyri ve beklentiler

2005 yılı başlarında tüm dünya çelik piyasaları, hammadde maliyetlerindeki uzun süreli artışların etkisindeydi. 2005 yılının birinci çeyreği boyunca da tüm çelik piyasalarında bu etki sürdü. Ürün pazarının maliyetleri karşılamaya yetecek kadar güçlü olmadığı bir ortamda, özellikle yassı ürün üreticileri bu baskıya maruz kaldılar.

Birinci çeyrek sonu itibarıyla, yüksek stok seviyeleri talebi olumsuz yönde etkileyerek AB'de sorun yaratmaya devam ediyordu. Bunun üstüne kötü hava koşulları nedeniyle inşaat sektörünün beklenen zamanda toparlanamaması da eklenince, tüketimde beklenen artışlar görülemedi. Düşük maliyetli ithalat tehlikesiyle karşılaşan AB'deki yerli üreticilerin fiyat artışları konusunda alıcıları ikna edebilme ihtimali de pek bulunmuyordu . Uzayan kış şartları, aslında kuzey yarım küre ülkelerinin çoğunda inşaat sektörü üzerinde olumsuz etkisini gösterdi. Ocak ayındaki uzun tatil sezonu da çetin hava koşullarının üstüne eklenince, bu durum Rusya, Ukrayna ve hatta Güney AB pazarlarını krize sokmaya yetmişti.

Yılın ikinci çeyreğinde, öncelikle ABD piyasasındaki durgunluk dikkat çekiciydi. Üreticiler, sürekli artan stokların etkisinde artan maliyetlerini müşterilere yansıtamadılar. Nucor gibi bazı üreticiler fiyat artış planlarına veda ederek, indirim yapma yoluna bile gitmek durumunda kaldılar. Nisan sonuna doğru ABD piyasasında durgunluk daha da belirginleşerek bazı müşterilerin siparişlerini iptal etmeye başlamalarına bile yol açmıştı. Avrupa piyasasında da durum pek farklı değildi. Başlıca çelik üreticileri, talep düşüklüğüne çözüm olarak pazar fiyatlarında istikrar sağlamak amacıyla üretimlerini kontrol altında tutmaya karar verdi. ERDEMİR'in fiyatları piyasanın çok uzağında kaldı. Türkiye iç piyasasında da benzer bir durgunluk yaşanırken, ERDEMİR yurtdışındaki fiyat gerilemelerine rağmen mayıs ortasına kadar fiyatlarını sabit tutmaya devam ettiyse de satış şartlarında bazı yumuşamalar göstermeye başlamıştı.

İZMİR DEMİR ÇELİK

Galvanizli ve soğuk haddelenmiş mamuller ile sıcak haddelenmiş asitlenmemiş paket mamullerin satışı için; KDV'si peşin geriye kalan mal bedeli için dolar bazında finansman masrafsız 61 gün vade uygulamaya başlarken, ödeme ertelemelerinde de vade farkını dolar bazında yüzde 2'den yüzde 1.4'e düşürdü. Buradan anlaşılan; piyasadaki daralmadan etkilenmemek için, ERDEMİR'in fiyatlarını düşürmeden talep toplayıp, üretim kapasitesini doldurmaya çalıştığı idi. Bu dönemde, düşüş beklentisi içindeki piyasada sadece minimum stok seviyesine sahip firmaların küçük miktarlı alımları gerçekleşmekteydi. Nitekim haziran ayı ortasında ERDEMİR de daha fazla direnemeyerek fiyatlarında indirim yaptığını açıklamak durumunda kaldı.

Üçüncü çeyrekte ABD'deki soğuk sac ve galvanizli rulo üreticilerinin sıvı hidrojen tedarikinde kasırga sonrasında, bölgedeki sıvı hidrojen tesislerinin zarar görmüş olması nedeniyle sorunlarla karşılaşmaları ve yine artan hammadde fiyatları nedeniyle, bu ülkede fiyatlar belirli bir yükseliş eğilimine girmişti.

Yılın dördüncü çeyreğine baktığımızda ise, ilk dikkati çekecek olan hurda piyasalarının zayıf seyridir. Dördüncü çeyreğin hemen başlarında, talebin düşük seyretmesi nedeniyle Karadeniz hurdası fiyatları düşerken, Avrupa hurda fiyatları da önemli ölçüde düşüş gösterdi. Bu dönemde Türk üreticilerden gelen talebin aşırı ölçüde düşük olmasına ek olarak Avrupalı üreticiler de hurda alımı konusunda çok dikkatli değerlendirme yaparak düşen fiyatlardan maksimum avantaj elde etmek için alımları çok yavaştan almaktaydılar.

Yassı ürünler

Yassı ürün piyasaları ise uzun süredir pek iç açıcı durumda değildir. Bunda, dünya çapında özellikle de Çin ve Hindistan gibi ülkelerin kapasite artırımları yüzünden üretimin sürekli artması, düşük fiyat seviyelerinden yapılan alımlardan dolayı stok seviyelerinin yükselmesi ve talebin hala canlanamaması başlıca faktörlerdir.

ABD pazarı istisna olmak üzere dünyanın her bölgesinde yassı fiyat seviyeleri oldukça düşük seyretmektedir.

Türkiye yassı piyasasında, ERDEMİR'in fiyatlarının piyasa şartlarına göre çok yüksek seviyelerde kalması, ithal malzeme talebinde artış yaşanması sonucunu doğurmuştur. Elbette Türkiye iç piyasası da fiyatlardaki düşüşten nasibini almıştır.

Eylül ayında ithal yassı ürün malzemelerinin vergilerinde yapılan değişiklikle ithal malzeme girdisi ve fiyatlardaki düşüş kontrol altına alınmaya çalışılsa da bunda pek başarılı olunduğu söylenemez.

Yeni vergi oranlarının Ukrayna malzemesinin Türkiye pazarına ihracatını olumsuz yönde etkilediği bir gerçektir, ancak sanayicilerimizin ERDEMİR fiyatlarıyla uluslararası piyasalarda rekabet edemeyecekleri için alternatif kaynak imkanlarını değerlendirmeye devam etmeleri de kaçınılmaz olmaktadır.

İZMİR DEMİR ÇELİK

İthalatçılar, özellikle Ukrayna menşeli malzeme yerine Bulgar üretici Kremikovtzi saclarını iç piyasaya temin etmeye derhal başladılar. Öte yandan, Ukrayna ve Rus ürünleri karşısında Romanya'dan Mittal Galati (eski adıyla Sidex) sacı daha uygun fiyat seviyelerine geldi ve malzemeye talep de arttı. Buna cevaben Ukrayna ve Rus saclarının fiyatları da ciddi düşüşler gösterdiler.

AB müzakere süreci içerisinde getirilmesi beklenen kota uygulamasına Türkiye'nin de dahil edilecek olmasıyla Rusya ve Ukrayna sacının Türkiye'ye ithalatında daha da kısıtlamaya gidileceği ve Mittal Galati sacının Türkiye pazarında daha da güçleneceği de gelecek için göz ardı edilmemelidir. Illych malzemesinin Türkiye iç piyasasındaki talebinin vergi dezavantajı ile düşmesi, beklenildiği gibi bu malzemenin daha düşük seviyelerden Türkiye piyasasına teklif edilmesini doğurmuştur. Yine beklenildiği gibi diğer ithal malzemelerin fiyatları da etkilenmiş ve yumuşama devam etmiştir. Bu durumda ERDEMİR ile ithal malzeme arasındaki fiyat farkı daha da büyümektedir.

Galvaniz sektörüne baktığımızda durum tam aksine bir görüntü sergiliyor. ERDEMİR'in iç piyasa fiyatları diğer iç piyasa üreticilerinin fiyatlarından diğer yassı ürünlerden farklı olarak daha düşük seviyelerde seyretmektedir. Bu da iç piyasada galvaniz sektöründeki talebin tatminkar olduğunu göstermektedir.

Uluslar arası piyasalarda, galvaniz sektörünün canlı olduğu bir diğer pazar da Rusyadır. Rusya'da son zamanlarda üretiminin çoğunluğu iç piyasa tarafından tüketiliyor hatta önemli miktarda ithalat da yapmaktalar. İki Rus üreticinin -Severstal ve Novolipetsk- devreye alacakları yeni galvaniz hatlarının gecikmesi dolayısıyla iç piyasanın ince malzeme tedariklerini ithal etmek suretiyle karşıladıkları ve ithalatın da ağırlıklı olarak Türkiye'den yapıldığını göstermektedir. Her iki üreticinin de yeni galvaniz hatlarının 2006 başında faaliyete geçmesi bekleniyor. Bugünlerde, yassı ürün piyasasında gerek malzeme temin etmekte, gerekse fiyatlarda bir belirsizlik yaşanmaktadır. Sadece Türkiye değil uluslararası piyasada da yassı ürün fiyatlarında bir belirsizlik mevcuttur. Sektörde konuşulan fiyat seviyeleri ekim ayının 15-20 dolar altında telafuz edilmektedir ki, bu da yassı fiyatlarındaki yumuşamanın halen devam ettiğini göstermektedir.

İZMİR DEMİR ÇELİK

DEMİR ÇELİK SEKTÖRÜNE AB ETKİSİ

1996 yılında, AB ile imzalanan demir çelik ürünleri ticaretinde gümrük vergilerinin kademeli olarak kaldırıldığı Avrupa Kömür Çelik Topluluğu Anlaşması (AKÇT) gereğince, kapasite artırımına yönelik devlet yardımları yasaklanmış, istisnai olarak, ürün dönüştürümü, modernizasyon, Ar-Ge ve çevre yatırımları konularındaki devlet yardımlarına, 5 yıl süre ile izin verilmiştir. 2001 yılında 5 yıllık sürenin dolması, ancak söz konusu yatırımların sektörümüz tarafından tamamlanamamış olması nedeniyle, AB Komisyonundan yeni bir 5 yıllık süre talep edilmiştir. Bunun üzerine AB Komisyonu'nca, Ülkemiz demir çelik sektöründen "Yeniden Yapılanma Plânı" hazırlanması istenmiş, söz konusu Plân çalışmalarına, 2003 yılında başlanmıştır. Hazırlık aşaması oldukça uzun süren Plân çalışmaları, 2005 yılının Haziran ayı ortalarında sonuçlandırılmış ve bilâhare, Hükümetin onayına sunulmuştur. Hâlen Hükümet'in onayını bekleyen Plân'ın, 2006 yılında, gerek Hükümet ve gerekse AB Komisyonu tarafından onaylanmasını müteakip, uygulamaya aktarılacağı tahmin edilmektedir.

İklim Değişikliği Ulusal Bildirime hazırlık çalışmaları kapsamında, Protokol'e taraf olunması ile en çok etkileneceği öngörülen demir-çelik ve çimento sektörlerinde, duyarlılık analizlerinin yapılmasının, Türkiye'nin bu alandaki müzakerelerde haklı gerekçelerini ortaya koyabilmesi açısından, büyük önem taşıdığını düşünüyoruz. Kyoto Protokol'üne giden yolda, ortak, fakat farklı sorumluluklar ilkesi çerçevesinde, Türkiye'nin özel şartlarını ortaya koyması gerekmektedir. Aksi takdirde, kota limitleri üzerinde salınacak sera gazı emisyonları, cezaya tabi olacaktır. Bu nedenle, Türkiye'nin, normal kotanın üzerinde bir emisyon payına sahip olması ve rekabet şansını koruyabilmesi için, demir çelik sektörünün, mevcut durumunun belirlenmesi, sera gazı emisyonlarının azaltılmasına yönelik enerji verimliliği ve yakıt karışım programlarının uygulanması, rehabilitasyon çalışmaları, işletme verimliliğinin artırılması gibi önlemlerin fayda-maliyet analizleri, Elektrik İşleri Etüd İdaresi'nin (EİE) koordinasyonunda, demir çelik sektörümüzde yapılacaktır.

Demir-çelik sektörümüz, AB'de yerleşik üreticiler ile aynı teknolojileri kullanarak üretim yapmakta olup, çevre standartlarına uyum konusunda da, yoğun bir çaba sarf etmektedir. Ancak, Başta A.B. ülkeleri olmak üzere, dünyanın pek çok ülkesinde sanayi kuruluşları tarafından gerçekleştirilen çevre yatırımları, devlet tarafından aktif bir şekilde desteklenirken, Türkiye'de Çevre ve Orman Bakanlığı'nın, sanayi kesimine destek olmak bir yana, ağır yükler getiren bir yaklaşım içerisine girmesi, Türk sanayiinin gelişmesini olumsuz yönde etkileyecek, Hükümet politikaları ile de çelişen bir yaklaşım olarak değerlendirilmektedir.

İZMİR DEMİR ÇELİK

Türk demir çelik sektörü, özellikle hammadde tedarikinde ithalâta, yurt içi tüketimin yetersiz kaldığı zamanlarda da, özellikle uzun ürünlerde ihracata bağımlı bir yapıya sahip bulunmaktadır. Çelik üretiminin başlıca girdi kalemleri olan hurda, demir cevheri ve kömür üretiminin Ülkemizde yetersiz olması, söz konusu bağımlılığın süreceğini göstermektedir. Ancak bu bağımlılığın, yurt içinden hurda temininin artırılması, hurdanın yerine ikame edilebilecek yeni girdilerin üretilmesi ve demir cevheri zenginleştirme çalışmalarına ağırlık verilmesi ile, bir ölçüde de olsa azaltılması mümkündür. Diğer taraftan, yurt içi tüketimin artırılması ve uzun ürün kapasitelerindeki fazlalığın, yassı ve vasıflı çelik ürünlerine yönelmesi ile de, uzun ürünler üzerindeki ihracat baskısı ve böylece ihracat açısından da dışa bağımlılık azaltılmış olacaktır.

Son yıllarda, piyasalarda meydana gelen dalgalanmalardan zarar görmeye başlayan dünya çelik sektöründe, birleşmelere ağırlık vermeye başlandığı gözlenmektedir.

2002 yılında, Lüksemburg'da yerleşik Arbed, İspanya'da yerleşik Aceralia ve Fransız Usinor'un, birleşmesiyle oluşan, yıllık 45 milyon ton üretim kapasiteli Arcelor'un, dünyanın en büyük çelik üreticisi olarak ortaya çıkmasının ardından, 2005 yılında, LNM, Ispat ve ISG, Mittal Steel çatısı altında birleşerek, yıllık 70 milyon ton üretim kapasiteli çelik devini oluşturmuşlardır. Çelik sektöründe global düzeyde gözlenen konsolidasyon çalışmalarının, sektördeki fiyat hareketlerinin, daha istikrarlı bir çerçeveye oturtulmasına katkıda bulunacağına inanıyoruz. Türk demir-çelik sektörünün, söz konusu gelişmelere paralel olarak, önümüzdeki yıllarda özellikle ürün çeşitliliği bakımından gelişme göstereceğini, katma değeri yüksek vasıflı ve yassı demir çelik ürünlerindeki üretim kapasitesinin artacağını, çelik tüketiminin de artarak, 10 yıl içinde, kişi başına çelik tüketiminin 350-400 kg seviyesine yükseleceğini düşünmekteyiz..

Yassı-uzun mamul arz talep dengesizliğinin giderilmesi konusunda yapılan çalışmalar.

Yassı ürün üreten Edemir'deki modernizasyon çalışmaları ile İsdemir'deki yassı ürün üretimine dönüştürüm yatırımları devam etmektedir. Bunların yanı sıra, bazı Elektrik Ark Ocaklı kuruluşlarımızın da yassı mamul üretimine yönelik yatırım ve AR-GE çalışmaları yaptıkları bilinmektedir. İzmir Demir Çelik tesislerinin sektör dışındaki bir kuruluştan, sektörde faaliyet gösteren başka bir kuruluş tarafından satın alınması, haddecı kuruluşlarımızın kendi girdilerini üretir duruma gelme çalışmaları istikâmetinde, Nursan Metalurji A.Ş.'de ark ocağının faaliyete geçmesi ve daha başka haddecı kuruluşların da bu yönde çalışmalar yapıyor olmaları, "Yeniden yapılanma plânı" henüz onaylanmamış olmasına rağmen, sektördeki yeniden yapılanma sürecini devam ettirdiğini açıkça ortaya koymaktadır.

İZMİR DEMİR ÇELİK

Beklentiler

Sektördeki firmaların beklentisi, kendi ihtiyaçları olan enerjiyi üretebilmeleri için yapılacak olan yatırım çerçevesinde, hükümet tarafından gerekli teşvik ve finansman desteğinin sağlanması ve mevcut durumda elektrik, doğalgaz ve fuel-oil fiyatlarının dünya fiyatları seviyesinde artış göstermesinin sağlanmasıdır.

Yurt içi demir çelik fiyatları, dünya çelik sektöründeki konjonktüre bağlı olarak belirlenmektedir. Dünya fiyatları ile yurt içi fiyatlar arasında tam bir paralellik bulunmaktadır. İnşaat demiri üretimi gerçekleştiren entegre tesislerde temel hammaddenin demir cevheri, elektrik ark ocaklı kuruluşlarda ise hurdadır.

Dünya ölçeğinde yıllık kontratlarla fiyatları belirlenen ve 3 büyük cevher üreticisinin fiyatları belirlemede etkili olduğu cevher fiyatlarında, 2005 yılında yüzde 71.5 oranında artış yaşanmıştır. Cevher üreticilerinin, 2006 yılı kontrat görüşmelerinde de yüzde 24 oranında fiyat artışında ısrarlı oldukları bilinmektedir.

2006 yılında Çin'in ihracatçı pozisyonundan çıkması ve global çelik aktörlerinin üretimlerini kısması bekleniyor. Bu beklentiler nedeniyle ***Türkiye'nin önümüzdeki yıl ihracat ve üretim artışı gerçekleştireceği öngörülmüyor. 2006 yılında, ihracattaki büyüme yüzde 10, üretimdeki artış ise yüzde 7 civarında tahmin ediliyor.***

2006 yılında, gerek 2005 yılında gösterdiği güçlü büyümeyi sürdüreceği intibamı veren iç piyasaya ve gerekse ihraç piyasalarına yönelik satışlarla, ekonomik büyüme hedefinin, iki misline varan oranda, güçlü bir performans hedeflenmektedir.

Dünya çelik endüstrisinin son yıllarda yaşadığı canlılığı 2006 yılında yaşamasının zor olacağı tahmin edilmektedir. Son beş yıldır sektörün lokomotifliğini üstlenen Çin'in yorulma işaretleri vermesi ve Hindistan'ın onun boşluğunu doldurmada yetersiz kalacağı düşünülmesi, dünya çelik endüstrisinde benzer karlılığa ulaşılması ihtimalini zayıflatmaktadır. Ortalama çelik fiyatlarının 2005 yılındaki seviyesinin altında kalacağı ve bu yıl olduğu gibi fiyatlarda bölgesel bazlı önemli farklılıkların olacağı tahmin edilmektedir.

2002 yılında 181 milyon ton ham çelik üreten Çin, 2005 yılı sonunda yaklaşık 350 milyon ton üretime ulaşmıştır. Aşırı kapasite sorunu konuşulmaya başlanan ülkede, gelecek iki yıl boyunca çelik fiyatlarının düşük seyredeceği tahmin edilmektedir. Ülkenin ihracatının artması durumunda, düşük fiyatların diğer bölgelere sıçraması ihtimali ise üreticiler tarafından ciddi bir tehdit olarak algılanmaktadır.

Hammadde fiyatlarında 2004 yılında görülen şiddette yeni bir dalgalanma beklenmemektedir. Çelik endüstrisinde konsolidasyonun devam edeceği düşünülmektedir. Diğer taraftan, dünya genelinde artan çevre duyarlılığı nedeniyle CO2 salınımı yüksek olan çelik endüstrisinin çevre yükümlülükleri ve maliyetleri artmaktadır. Yeni çelik kapasitelerinin %90'ından fazlasının, Kyoto Protokolü tarafından herhangi bir kısıtlamanın bulunmadığı ülkelerde gerçekleşeceği öngörülmektedir.

İZMİR DEMİR ÇELİK

Türkiye’de ise, 2005 yılında gerçekleşen ihracattaki yavaşlamaya bağlı olarak, 2006 yılında çelik üretiminde artış beklenmemektedir. Çelik tüketimi ve ihracatının %5-7 civarında artış gösterebileceği; ancak ihracattaki artışın 2005 yılındaki kaybı tamamen telafi edemeyebileceği tahmin edilmektedir.

Fiyat oluşumu

Ark ocaklı kuruluşların kullandığı hurda fiyatları ise cevherden farklı bir şekilde, uluslararası piyasadaki arz-talep dengesine göre, günlük olarak belirlenmektedir. Son iki yıllık dönemde, hurda ve nervürlü demir fiyatlarındaki dalgalanmada, tam bir uyum söz konusudur. Bu durum, nihai ürün fiyatlarındaki artışın girdi fiyatlarındaki artıştan kaynaklandığını açıkça ortaya koymaktadır. Benzer şekilde, Türkiye'deki fiyat dalgalanmaları ile, Avrupa'daki ve dünyanın diğer bölgelerindeki fiyat hareketleri arasında, tam bir uyum söz konusudur. Esasen Türkiye'deki fiyatların dünya fiyatlarından kopuk olması, gümrük birliği ve serbest ticaret anlaşmaları kapsamındaki vergisiz ithalat nedeniyle, hiçbir şekilde mümkün değildir.

2004 yılının Mart ayından; 2006 yılının Mart ayına kadar geçen iki yıllık süre içerisinde, dünya piyasalarındaki dalgalanmalara paralel olarak, iç piyasa fiyatlarında da iniş çıkışlar yaşanmıştır. Ancak bugün, fiyatlar hala, 2004 yılı Mart ayı fiyatlarının gerisindedir. Benzer şekilde, 2006 yılının ilk üç ayında hurda fiyatları yüzde 21.9 oranında artmış iken, nervürlü demir fiyatları yüzde 22, firmaların fiyatları ise yüzde 18.1 oranında artmış bulunmaktadır

2006 yılına ilişkin istatistik veriler.

2006 yılının ilk 3 ayında, ham çelik üretimi, geçen yılın aynı dönemine oranla, %8.8 oranında artış göstererek, 5.4 milyon ton seviyesine ulaşmış, söz konusu üretim rakamı ile Ülkemiz, 283 milyon tonluk dünya ham çelik üretimi içerisinde, 11. sıradaki yerini, AB ülkeleri içerisinde ise 3. sıradaki yerini korumuştur.

3 aylık dönemdeki demir çelik ürün ihracatı, %6.2 oranında artışla, 2.9 milyon ton, demir çelik ürün ithalatı ise, %10.7 oranında artışla, 2.4 milyon ton seviyesinde gerçekleşmiştir. İhracatın ithalatı karşılama oranı, geçen yılki seviyesine oranla 6 puan yükselişle, %94 oranına ulaşmıştır.

3 aylık dönemdeki nihai mamul üretimi, %14 oranında artışla, 5.2 milyon ton, nihai mamul tüketimi ise, %11 oranında artışla, 4.5 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. Özellikle uzun ürünlerin tüketiminde görülen %29 oranındaki artış, 2005 yılında inşaat sektöründe yaşanan canlanmanın, 2006 yılında da devam ettiğini göstermektedir. Hemen belirtmek gerekir ki, 25 Temmuz 1996 tarihinde, Avrupa Kömür-Çelik Topluluğu (AKÇT) ile imzalanan Serbest Ticaret Anlaşması, Türkiye ile AB arasındaki demir çelik ürünleri dış ticareti açısından, bir dönüm noktası olmuştur.

1996 yılında AB’ye yönelik toplam demir çelik ürünleri ihracatımız, 450.000 ton iken, sonraki yıllarda hızlı bir artış göstermiş

İZMİR DEMİR ÇELİK

2004 yılında 3.122.000 ton ile, en yüksek seviyesine ulaştıktan sonra 2005 yılında, Çin'in uluslar arası piyasaya net ihracatçı olarak girmesinin, piyasalar üzerindeki olumsuz etkileri yüzünden, % 28,6 oranında düşüşle, 2.229.000 ton olarak gerçekleşmiştir

Buna karşılık, Anlaşma sonrasında AB'den yaptığımız ithalât, beklentilerin aksine 1996 yılında 1.260.000 ton olan seviyesinde önce bir süre duraklamış, 1998 yılından sonra gerileme göstermeye başlamış, nihayet 2002 yılından itibaren ise, artış eğilimi içerisine girerek, 2005 yılında 2.419.000 ton seviyesine ulaşmıştır.

2005 sonu itibariyle, AB'ye ihracatımız 2.229.000 ton, ithalatımız ise 2.419.000 ton ile, miktar yönünden dengeli bir görünüm arz etmektedir. Buna karşılık, ihracat gelirimiz 1.1 milyar \$ seviyesinde kalırken, ithalat giderlerimiz 2.1 milyar \$ seviyesine ulaşmış bulunmaktadır. AB ile olan demir çelik ürünleri dış ticaretimizdeki bu keskin değişiklik, 2005 yılında özellikle yassı ürün ve vasıflı çelik ithalatındaki artış, buna karşılık, uzun ürün ihracatındaki düşüşten kaynaklanmıştır.

TÜRKİYE –AB DEMİR ÇELİK ÜRÜNLERİ DİŞ TİCARETİ

YILLAR	İHRACAT		İTHALAT	
	MİKTAR TON	DEĞER \$	MİKTAR TON	DEĞER \$
1996	450.077	147.265	1.259.734	849.602
1997	904.015	285.438	1.261.259	795.887
1998	1.337.832	362.556	1.066.574	723.308
1999	2.225.370	485.424	862.526	497.603
2000	2.114.568	522.562	1.100.301	634.749
2001	2.740.395	605.949	1.049.754	520.656
2002	2.023.412	473.625	1.678.189	751.293
2003	2.624.515	760.234	2.198.378	1.195.816
2004	3.122.355	1.449.699	2.064.667	1.627.155
2005	2.229.422	1.095.036	2.419.008	2.103.487

AKÇT ile aramızdaki Serbest Ticaret Anlaşması, demir çelik ürünleri dış ticaret hacminin, 10 yıl içerisinde, miktar yönünden 1.7 milyon tondan, 4.6 milyon tona, değer yönünden ise, 1 milyar \$ seviyesinden, 3.2 milyar \$ seviyesine çıkmasına katkı sağlamıştır. Bugün geldiğimiz noktada, AB ile demir çelik ürünleri dış ticaretimizde, Türkiye'nin aleyhine olan 900 milyon \$ tutarındaki açığın kapatılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Erdemir ve Çolakoğlu'ndaki yatırımlar yanında, İsdemir'deki dönüştürüm yatırımlarının da tamamlanması ve İsdemir'in yassı ürün üretimine geçmesi ile, AB ile demir çelik dış ticaretimizde ortaya çıkan 900 milyon \$ civarındaki açığın, daha makûl seviyelere inmesi beklenmektedir. Diğer taraftan Euro-Dolar paritesindeki Euro lehine değişikliklerin de, 2006 yılından itibaren, açığın küçültülmesine ve daha dengeli bir dış ticaret yapısının oluşturulmasına, katkıda bulunacağı değerlendirilmektedir.

İZMİR DEMİR ÇELİK

İZMİR DEMİR ÇELİK:

1975 yılında kurulan İzmir Demir Çelik ,Aliğa Bölgesinde 500 bin metrekarelik bir alanda faaliyet göstermektedir. Modern Haddahane tesisleri 1983'de ,en son teknoloji yeniliklerle donatılmış çelikhanesi ise 1987 yılında işletmeye alınmıştır.Deniz kıyısına yakın olması ,şirketin hammadde ithalatını ve ürün ihracatını kolay ve verimli kılmaktadır.

Üretim birimleri

Çelikhane

850.000 ton/yıl kapasiteli İDÇ Çelikhanesi, son teknolojiyle donatılmış durumdadır. Bu nedenle de yüksek verimlilik ve üretkenlik hızı ile çalışmaktadır. Çelikhane üretimi sonucunda kütük ara mamulünü ve bunun çeşitli spekfasyonlarda haddelenmesiyle de nihai mamul olan uzun inşaat demiri elde etmektedir.

Haddehane

750.000 ton/yıl kapasiteli İDÇ haddehane'sinde üretim tamamıyla bilgisayar kontrollü olarak çalışmaktadır. İkiz haddeleme ve çift ikiz haddeleme, kontrollü soğutma, tüm hat boyunca uygulanan kompozit hadde merdaneleri,manyetik frenleme sistemleri bulunmaktadır. Bu sistemler üretim hızını artırmakta, yatırım ve işletme maliyetlerini düşürerek avantaj sağlamaktadır.

Bilgisayar kontrollü , alternatif yakıtlı yürüyen tabanlı tav fırını ile sıcak şarj oranının yüksek olduğu İDÇ haddehane 'sinde yakıt tasarrufu sağlanarak üretim kapasitesi artırılmıştır.İDÇ mühendislerinin ürettiği ön tav fırınının ilave edilmesiyle verimlilik ve etkinlik artırılmıştır. İDÇ haddehanesinin zaman kullanım, üretimde geçen süre , malzeme verimi ile birim yakıt ve enerji tüketimi dünya ölçeğinde iyi değerlerdedir.

Labaratuvarlar

Üretimde kullanılan hammaddeler ve üretilen mamuller, en modern cihazlarla donatılmış laboratuvarlarda ve üretim hattında, sürekli ve titiz kontrollerden geçirilmek suretiyle, ilgili spesifikasyon ve standartlara uyum sağlanmaktadır.Fabrika girişinde kurulu Radyasyon panel defektörleri ile fabrikaya giren hammaddelerin tamamı radyasyon kontrolünden geçmektedir

Ürünler

İDÇ ürünleri TS , DIN , ASTM , JIS , BS , AFNOR , NS , NEN ve diğer dünya standartlarına uygun olarak üretilmektedir. TSE, INSTITUT FÜR BAUTECHNIK (Almanya), CARES (İngiltere), KONTROLLRADET (Norveç), PSB(Singapur) , CSIC(İspanya) , Enstitülerinin kalite belgelerini ve uluslararası alanda geçerli ISO 9001 Kalite Güvence Sistemi sertifikalarına sahiptir.

İhracat ağırlıklı çalışan şirket sahip olduğu uluslararası NS-ISO 9001-2000, Almanya, İngiltere, Norveç ve Singapur kalite belgeleri ile dünyadaki rakiplerine karşı avantaj sağlamaktadır. Şirket ihracatını ağırlıklı olarak Ortadoğu, Uzakdoğu, Kuzey Afrika ve Avrupa ülkelerine yapmaktadır.

İDÇ ürünleri yerli ve uluslararası pazarlara (Amerika, Avrupa, Orta Doğu, Afrika, Uzak Doğu vb.) düzgün paketler halinde sunulmaktadır.

DENİZCİLİK HİZMETLERİ

İDÇ LİMAN İŞLETMELERİ A.Ş. LİMAN İŞLETMECİLİĞİ

Öncelikle İDÇ'nin ithal-ihraç mallarının kendi limanında yükleme-boşaltma işlemlerini yapmak amacıyla kurulan **İDÇ Liman İşletmeleri A.Ş.**, aynı zamanda yurt içi ve yurt dışı şirketlere de gemi kiralama, yükleme-boşaltma, acenta, kumanya, nakliye ve antrepo hizmetlerini en iyi şekilde sunmaktadır. Aliğa-Nemrut Körfezi 'nde modern liman tesislerine sahip bir kuruluştur. Yıllık 2.500.000 ton yükleme kapasiteli, yılda ortalama 325 adet gemiye hizmet veren tesiste 4000 m² Antrepo ve 6275 m² Sundurma bulunmaktadır. Bu alanlarda yılda ortalama 300 bin ton yük depolanabilmektedir.

ARMATÖRLÜK

Yıllık hurda ve ihracat ürünü taşıma hacmi 1.2 milyon ton civarında olan İDÇ, hurda ithalatında ve mamul ihracatında taşıma maliyetinin düşürülmesi yanında zamanında teslim ile rekabet avantajı sağlamak amacıyla 1994 yılında Tsuneishi Co. Ltd. tarafından inşa edilen 43.706 DWT yük taşıma kapasiteli kuru yük gemisini, 1999 yılı Kasım ayında almış ve adı İDÇ 3 olarak değiştirmiştir.

İDÇ genelde darbogaz gideri teknoloji yatırımı yapmaktadır. ABD ve Avrupa ülkelerindeki koruyucu önlemlerin artması dünya çelik pazarında daralamaya neden olmuştur. Bu durum üretici ülkeler arasında yoğun rekabete yol açmaktadır. İDÇ ihraç pazarındaki bu daralmadan olumsuz etkilenmesi muhtemeldir. Sektörde artan rekabet kar marjlarını olumsuz etkilemektedir. Ancak İDÇ sahip olduğu 3 gemisi ile nakliye giderleri açısından rakiplerinden daha avantajlı durumdadır.

Hammadde maliyetleri şirketin toplam üretim maliyetinin %60-65 ini oluşturmaktadır. Yıllar itibariyle şirketin ürettiği hadde mamul miktarı ile sattığı mamul miktarı arasında ciddi fark görülmektedir. Bu fark şirketin ürettiği standart mamullerin dışında oluşan mamullerin de satış miktarı içerisinde gösterilmesinden kaynaklanmaktadır.

İZMİR DEMİR ÇELİK

2002 yılında başladığı modernizasyon yatırımları nedeniyle %20 eksik kapasitede çalışan şirket gerçekleştirdiği yatırım ile çelikhanede bulunan elektrik ark ocağı brülörleri değiştirerek doğalgaz dönüşümlü brülör kullanımına geçmiştir. Dolayısıyla enerji verimliliğinin yanı sıra elektrik tüketimi minimum düzeye inmiş ve bu durum maliyetlere olumlu yansımıştır. Haddahane’de ise yeni devreye sokulan Tav fırını ile kütük boyu 12 metreye çıkarılmıştır. 2003 yılından itibaren devreye soktuğu oksijen tesisiyle üretimdeki endüstriyel gaz gereksimini kendi bünyesinde karşılamaya başlamıştır.

Finansal Değerleme:

İDÇ sahip olduğu kapasite ve elde ettiği ciro açısından sektörde önde gelen şirketler arasında yer almaktadır. Şirket yaşanan krizlere rağmen yatırımlara devam etmektedir. Bu gelişmelerle hem maliyetlerde düzelme hem de kapasite artımı sağlamaktadır.

Demir çelik sektöründe faaliyet gösteren şirket , hammadde maliyetlerinde yaşanan değişimlerden doğrudan etkilenmektedir.

Hammadde maliyetlerindeki artış ve gerçekleştirilen yatırımların da etkisiyle şirketin maliyetleri 2000 yılından itibaren cirosunun üzerinde gerçekleşmiş ve bu durum brüt karlılığını olumsuz etkilemiştir. 2001 yılından 2003 yılına kadar brüt satış zararıyla çalışan şirket 2004 yılı konsolide tablosunda kara geçmiştir

2001 yılındaki Türkiye’de yaşanan ekonomik daralma ve döviz kurlarındaki dalgalanma şirketi olumsuz etkilemiştir. İhracat ağırlıklı çalıştığından elde ettiği gelirleri forward kurları ile değerlendirmektedir. 2000 yılına kadar bu işlemlerden kar eden İDÇ 2001 yılından itibaren zarar açıklamıştır. Forward işlemlerinden doğan zararı Diğer faaliyetlerden gider ve zarar hesabına aktarmış ve şirketin 2001-2002-2003 yıllarında zarar açıklamasına neden olmuştur. Buna başlamış olduğu yatırımlar dolayısıyla artan finansal borçlarda şirketin zarar açıklamasında etkili olan diğer unsurlardır.

İzmir Demir Çelik’in, 29 Mayıs kapanışına göre piyasa değeri 326 milyon 812 bin YTL’dir.

İDÇ 1Ç06’da 4,1 milyon net kar açıklamıştır. Net dönem karı 1Ç05’e göre %54’lük gerileme gösterse de satış gelirleri %69’luk artış göstermiş ve 172 milyona çıkmıştır.

İDÇ satışlarının maliyetinde ve faaliyet giderlerinde azalma meydana gelmesi karlılığının artmasını sağlamış ve Satış gelirinin %69 büyümesine karşın SMM’deki %52’lik büyüme brüt kar marjının da -6,22 den 4,54’e yükselmesine neden olmuştur.

Çeyrekler bazında incelendiğinde şirket en fazla satış miktarını genellikle ikinci çeyrekte gerçekleştirmiştir. Hurda fiyatının yanı sıra mamul fiyatlarının da yükseliş trendine girmesi sektörün yanı sıra şirketi de olumlu olarak etkilemektedir.

İZMİR DEMİR ÇELİK

Net EFK 1Ç06'de -6 milyon YTL den 7,8 milyon YTL'ye yükselmiştir ki YS05'de bile -4,4 milyon olarak gerçekleşmişti.

1Ç06 döneminde toplam borçları 92 milyon 494 bin 500 YTL olan şirketin, toplam aktifleri 287 milyon 916 bin 426 YTL oldu. Şirketin borç dengesine baktığımızda ise kısa vadeli borçların toplam borçlar içerisindeki payının yüzde 78.63 seviyesinde olduğunu görüyoruz. Şirketin toplam borçlarının toplam kaynaklar içerisindeki payı (kaldıraç oranı) % 32,13 seviyesinde bulunmaktadır

Faaliyet giderlerinde % 31 oranında kısıntıya gitmiştir. YS05 de görülen diğer faaliyet gelir ve karlarındaki 29 milyonluk değer; İzmir Demir Çelik'in sahip olduğu Nemtaş Nemrut Limanı İşl.A.Ş hisselerinin satılması nedeniyle ayrılan karşılığın iptalinden ve Yine Nemtaş Nemrut Limanı İşl.A.Ş hisselerinin satışı sırasında oluşan satış karından kaynaklanmaktaydı. Bu dönemde böyle bir gelişme olmadığından diğer faaliyet gelirinde azalma şirketin karında %50 lik göreceli azalmaya neden olmuştur

Kısa vadeli ticari alacakları %289 oranında artarak 28 milyon YTL ye ulaşırken, KV finansal borçlarını %29 oranında azaltmış , ticari borçları ise %30 oranında artarak yaklaşık 43 milyon YTL ye ulaşmıştır.

Alacak devir hızı 13,85 den 6,02 ye yükselirken, Alacak tahsil süresi de 26,35 den 60,59 e yükselmiştir. FVAÖK marjını -6,35 den 4,79 e doğru iyileşme göstermiştir. KVB / Net satış oranı 65,35 den 42,07 e düşerken, Net satışlarda %69'luk büyüme sağlamıştır.

SMM / Satışlar 106,22 den 95,46 ya gerilemiş ve Brüt kar marjında iyileşme sağlanmıştır. Toplam finansal borcun toplam borç içindeki payı %32 e kadar gerileme göstermiştir.

Yeni teknoloji kullanılarak verimlilik ve kalite artışını sağlamak için haddehanede ikinci soğutma platformu ve ek paketleme tesisinin revizyonu için 2006 Mart ve 2007 Haziran tarihleri arasında 19 milyon 500 bin dolarlık yatırım yapmaya karar vermiştir. Yatırımı öz kaynaklardan karşılayacağını açıklayan İDÇ'nin toplam yatırım tutarı da 28 milyon 850 bin dolara ulaşmıştır.

İZMİR DEMİR ÇELİK

İzmir Demir Çelik 5,15 fiyat ile piyasa değeri 320,587,500 YTL'dir. DCF ile yaptığımız değerlendirmede piyasa değerini 360,454,201 YTL olarak hesaplamaktayız. Bu değerlemeye sahip olduğu 3 gemi ve son açıkladığı yatırım tutarı da hesaplamalara katılmıştır. Hesapladığımız hedef piyasa değeri mevcut işlem gördüğü piyasa değerinin % 13 üstünde bulunmaktadır.

İMKB ye kote olan Çemtaş ile İDÇ'yi aşağıda gösterdiğimiz rasyoları baz alarak yaptığımız karşılaştırma değerlemesinde ise İDÇ'nin ortalama değerinin 365 milyon YTL olduğu görülmektedir..

YTL	Satışlar	FAVÖK	Net kar	Özsermaye			
İZDEMİR	176,858,855	8,288,370	4,157,847	62,250,000			
ÇEMTAŞ	28,964,215	5,566,925	3,834,459	44,928,000			
TOPLAM	207.823.070	13.855.295	7.992.306	107.178.000			
YTL	Piyasa Değeri	Firma Değeri	FD/Satışlar	FD/FAVÖK	F/K	PD/DD	
İZDEMİR	320,587,500	341,025,942	0,66	13,89	41,29	1,64	
ÇEMTAŞ	119,508,480	94,825,206	0,73	3,53	7,83	1,29	
TOPLAM	440.095.980	435.851.148	0,70	8,71	24,56	1,465	
PRİM/İSKONTO			-9%	9%	-9%	9%	
DEĞER MN YTL			387	334	413	327	
ORTALAMA DEĞER	365						

Hem DCF hem de Karşılaştırmalı analiz'de şirketin yaklaşık %10 luk prim potansiyeline sahip olduğunu görmekteyiz. Demir Çelik fiyatlarının Nisan ayında %40'luk bir artış yaşadığında göz önüne alındığında yatırımcılara tavsiyemiz TUT yönünde olmaktadır.

ARAŞTIRMA BÖLÜMÜ

Aslıhan Balaban, *Bölüm Müdürü*Tel: (0212) 319 26 52
abalaban@infoyatirim.comM.Baki Atılal, *Bölüm Müdür Yardımcısı*Tel: (0212) 319 27 16
mbaki@infoyatirim.com

İFO YATIRIM A.Ş.

Adres: Büyükdere Cd. No:20 Metrocity Karşısı Levent/İstanbul

Tel: (0212) 319 26 00
Faks: (0212) 324 84 26
iletisim@infoyatirim.com

SİRKECİ ŞUBE

Adres: Hüdavendigar Cd. Serdar Sk. Gökmenler Han No: 6 K:1
Sirkeci/İstanbulTel: (0212) 528 10 68
Faks: (0212) 527 02 57

YEŞİLYURT İRTİBAT BÜROSU

Adres: Sipahioğlu Cad.No:25 Yeşilyurt/İstanbul

Tel: (0212) 573 35 59
Faks: (0212) 662 95 45

Burada yer alan bilgiler **Info Yatırım A.Ş.** tarafından bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır. Yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti; aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri, mevduat kabul etmeyen bankalar ile müşteri arasında imzalanacak yatırım danışmanlığı sözleşmesi çerçevesinde sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler, herhangi bir yatırım aracının alım-satım önerisi yada getiri vaadi olarak yorumlanmamalıdır. Bu görüşler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir ve sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir. Burada yer alan fiyatlar, veriler ve bilgilerin tam ve doğru olduğu garanti edilemez; içerik, haber verilmeksizin değiştirilebilir. Tüm veriler, **Info Yatırım A.Ş.** tarafından güvenilir olduğuna inanılan kaynaklardan alınmıştır. Bu kaynakların kullanılması nedeni ile ortaya çıkabilecek hatalardan **Info Yatırım A.Ş.** sorumlu değildir.